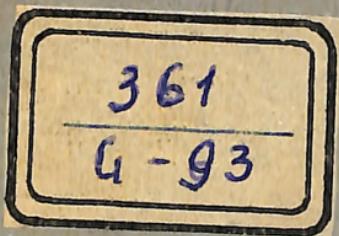

16677

1898

15

ՀԱՇԻԿ

ԽՆԱՄԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՀՐԳԵԽՈՐԱԿԱՆԱՑ ՀԱՅՈՑ

ՆՈՐ ՆԱԽԻՋԵԽԱՆԻ

ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՑ ՎԵՅ ԳԻՒԴՈՐՔԻՑ ՆՈՐԻՆ

1898 ԱՄԻ

361
G-93

ԹՈՍՏՈՎ (Դօնի վերայ)

ՏՊԱՐԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՏԵՐ-ՄԻՐԱՀԱՄԵԱՆ

1899

2010

370
2148-2u

ՀԱՇԻՒ

361
a-93

ԽՍԱՄԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՀՈԳԵԼՈՐՎԿԱՑՑ ՀԱՅՈՑ

ՆՈՐ ՆԱԽԻԶԵԽԱՆԻ

ՎԱՐ 1898 ԱՄԻ

ԹՈՍՏՈՎ (Դօնի Գրայ)
 ՏՊԱՐԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՏԵՐ-ԱՐԱՀԵՄԵԱՆ
 1899

S O D S

40731 ան

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Սոր Նախիջևան քաղաքի և նորա շրջակայ
հայ զիւղերու հոգեսրականաց Հոգատար Խնամար-
կութիւնն այսօր կ'բոլորէ իւր երրորդ տարեցրանը.
Նորա վարչութիւնը, համաձայն կանոնագրութեան
ժե յօդուածի, քաղցր պարտք կ'համարէ իրեն ներ-
կայիս ներկայացնել ընդհանուր ժողովի՝ արժա-
նապատիւ հարց և եղարց, Խնամարկութեան ան-
ցեալ 1898 ամի տարեկան ընդհանուր տեղեկագիրը,
պարզելով նոյն տարուայ մէջ կատարուած զոր-
ծողութիւնները և ցոյց տալով Նորա ամիսող տա-
րուայ մուտք ու ելքը.

Խնամարկութեան վարչութիւնս անցեալ 1898
տարուայ ընթացքին ունեցելէ տասն և մէկ վարչական
ժողով և գումարուելէ մէկ ընդհան. ժողով անդամոց,

Վարչութիւնս իւր առաջին ժողովի մէջ ընտրե-
լով գործող անդամներ, այն է՝ վարչութեան նախա-
գահ, զանձագահ և գործափար, սկսել է անմիջա-
պէս իւր գործունէութիւնը. ստացել է զանազան
խնդիրներ, չարունակ ի կատար ածելով անցեալ
ամի կազմուած ընդհանուր ժողովներու գրոշումները.

Խնդիրներ ստացրւած են չորս հատ.—Գրի-
գոր Տէրբաղդասարենէնէ, երիցուհի Խաթուն Աֆ-
թանտիւեանէ, այրի Մարիամ Թաշճեանէ և երիցուհի
Գայիանէ Տէր Սիմէ օնեանէ, Բոլոր այս խնդիրներու

Дозволено Правит. Ростовъ н/д., тип. И. Теръ-Абрамянъ.

23990.60

2002

վերաբերմամբ վարչութիւնս անմիջապէս ժողով կազմել և իւր որոշումներն է արել: Առաջին խնդրասուն յայտնելով վարչութեանս իւր կնոջ հիւանդութեան մասին, կ'իմնդրիք միանուագ օգնութիւն, գոնէ հիւանդանոցի երկու ամսուան վարձը վճարելու չափ գումար: Վարչութիւնս քննութեան առնելով ինդիրը և տեսնելով, որ այդ խնդրասուանձը, թէ և քահանայի որդի, բայց այժմ հեռացած հոգեսոր կոչմանէ, ուստի՝ իրեն աշխարհականի, իցաւ սրտի, ստիպուեցաւ մերժելնորա խնդիրը: Իսկ միւս խնդիրներու մասին վարչութիւնս հետեւել պատճառներով բացասական պատասխան է տուել: այն է՝ Աֆթանտիլեանին առ այժմ խնամարկութեանս օգնութեան անկարօտ է համարել: — Թաշճեան այրւոյն իրեն երիտասարդ և գործելու ընդունակ անձի և միանգամայն անզաւակի: — Իսկ ՏէրՍիմէ օնեանին՝ իրեն նպաստ ստացովի որբոց և այրեաց Հոգաբարձութենէ, թէ և շատ մասնաւոր: Այս խնդիրներու, մասնաւանդ Աֆթանտիլեանի և ՏէրՍիմ, օնեան երիցուհներու համար Վարչութիւնս ընդհանուր ժողովիդ ուշադրութիւնը և տնօրէնութիւնը կ'իմնդրէ:

Խնամարկութեանս հաստատեալ կանոնադրութեան թերի կտորներն աւելի պարզաբանելու և մշակելու համար ընդհանուր ժողովով որոշուած էր անոր հայերէն և ռուսերէն օրինակներն ուղարկել պարտաւորական անդամներուն՝ իրենց նկատողութիւններն անելու, բայց որովհետեւ մինչև այժմ ոչ մի անդամէ բացատրութիւն կամ նկատողութիւն

չէ ստացուած, անոր համար և Վարչութիւնս ալ չէ կարող այժմ ընդհանուր ժողովիդ այդ մասին տալ որ և իցէ բացատրութիւն:

Վարչութեանս դրամական գործունէութիւնն առ հասարակ իւր ընթացիկ հաշիւներովն ամսէ ամիս կանոնաւոր եղանակաւ զննուած է վերաստուգող յանձնաժողովի կողմանէ:

Վարչութիւնս այստեղ պարտք կ'համարէ յիշեցնել ընդհանուր ժողովիդ՝ այրի Եղիսարէթ կարապետեանի ամսական թոշակի տուչութեան մասին, որ անցեալ տարուայ ընդհանուր ժողովով որոշուած էր մի տարի ժամանակով, այն է՝ մինչև այս ընդհանուր ժողովի օրը միայն տալ: ուստի, այսօր ընդհանուր ժողովդ արդեօք արժան չի դատիլ կըրկին իւր խորհրդածութեան նիւթ դարձընել և որոշել տուչութիւնը շարունակել թէ ոչ: թէպէտ, յիշեալ կարապետեան այրւոյն կողմանէ ոչ մի խնդիր չէ տրուած, բայց վարչութիւնս տեղեկացած է: որ նորա ընտանեկան դրութեան մէջ դէպի միիթարականը՝ որ և իցէ փոփոխութիւն չէ եղած:

Վարչութիւնս ի ցաւ սրտի կ'յայտնէ ընդհանուր ժողովիդ, որ ապառիկներ կան անցեալ տարուանէ մնացած մի քանի պարտաւորական անդամներու և մի եկեղեցւոյ վերայ, ընդ ամենը վաթ-սուն և հինգ բուրլի (65 ր.):

Վարչութիւնս տարուանս մէջ փոխարինաբար տուել է իւր անդամներուն չորս հարիւր երեսուն բուրլի (430 ր.), որոցմէ մնացած է չ'ստացուած մինչև օրս մի հարիւր ութսուն բուրլի (180 ր.):

Վարչութեանս անդամներուն պաշտօնավարութեան ժամանակամիջոցը լրացած լինելով՝ կ'ինդրէ Սա ընդհանուր ժողովէդ, որ տարեկան հաշուատեսութենէն ետքը ձեռնարկէ Դա նոր անդամներու ընտրութեան:

Վարչութիւնս իւր չնորհակալութիւնը կ'յայտնէ այն նուիրատու անձինքներուն, որոնք բարեկրօն Տէր Սարգիս քահանայ Ոսկերչեանի և չնորհունակ Ստեփաննոս դպիր Պարտախճեանի միջոցաւ նպաստած են խնամարկութեանս:

Խնամարկութեանս դրամական հաշիները, մուտքն ու ելքը այս հետեւալն է.

Խնչպէս Վարչութեանս հաշուեմատեաններէն կ'երեի, առ 1-ն Յունուարի 1898 ամի խնամարկութեանս ունեցած դրամազլուկն էր 2195 ր. 78 կ. 1898 տարուայ մէջ մուտք ունեցածէ 910 ր. 97 կ. Նոյն տարուայ մէջ ծախք եղած 443 ր. 06 կ.

Որ ծախուց այս 443 ր. 06 կ. գումարը հանելով մտից 910 ր. 97 կ. գումարէն՝ կմնայ յաւելեալ գումար 467 ր. 91 կ.

Եւ այս գումարը բարգելով անցեալ ամէյ յաւելեալ 2195 ր. 78 կ. վերայ՝ կ'ընի ընդհանուր գումարն առ 1-ն Յունուարի 1899 ամի, երկու հաղար վեց հարիւր վաթուն երեք րուբ. վաթունն ինն կոպ. 2663 ր. 69 կ.

Այս գումարը կ'կազմէն.

ա. Հիմնական դրամազլուկն տեղույթը քաղաքային դրամանոցը $4\frac{1}{2}\%$ 2000 ր. —

ր. Նոյն դրամանոցին մէջ ընթացական հաշուով	308 ր. 78 կ.
դ. Առձեռն պատրաստի գումար գանձապահի մօտ	174 ր. 91 կ.
դ. Փոխարինաբար տքուած գումար	180 ր. —
	<u>Ընդամէնը</u> 2663 ր. 69 կ.

Ծանօթ. Ապառիկներ 1897 ամէ պարտասորական երկու անդամներու վերայ	20 ր.
Նոյնպէս 1898 ամէ երեք անդամներու	30 ր.
Մի եկեղեցւոյ վերայ 1898 ամէ .	15 ր.
	<u>Գումարն</u> 65 ր.

ՊԱՏԿԵՐ ՄՏԻՑ

Առ 1-ն Յունուարի 1898 ամի կ'գըտ.	
նուէր գուտ դրամազլուկն	2195 ր. 78 կ.

1898 ՅԱՐԱՑ ՄԵԶ ՄՈՒՏՔ ԵՂԵԼ Ե

ա. Քաղաքի եղիւղերու եկեղեցիներէն	285 ր. —
բ. Պարտասորական անդամավճարներ	381 ր. —
դ. Նախանձաւոր անդամներէ	45 ր. —
դ. Կամաւոր նուէրներ Տ. Սարգիս ք. Ոսկերչեանի միջոցաւ	10 ր. —
Դպ. Ստեփաննոս Պարտախճեանի միջոցաւ	5 ր. —
ե. Ըստ կտակի հանդուցեալ Մկրտիչ Մուրատիսաննեանի 1896, 1897,	
1898 տարիներու համար	75 ր. —

Յայտնուեցաւ ընդհանուր ժողովին, որ յօդուտ խնամարկութեանս ստացուած է պ. Գարսեան Արագեանէն ի յիշատակ հանդուցեալ Տէր Գէորգ ա. ք. Պալապանհանցի երեք հարիւր բուրլի (300 ր.) մըշտընջնաւոր անդամութեան համար, ժողովս ուրախութեամբ և չնորհակալութեամբ ընդունելով սոյն երեք հարիւր բուրլին ի յարգանս յիշատակի հանդուցեալ Տէր Գէորգ ա. քահանայի՝ պատուեց նորա յիշատակը ոտքի կանդնելով և «նոգւոց» ասելով: Ժողովականները լիաբերան չնորհակալութիւն յայտնեցին նաև Տէր Խաչատուր ա. քահանայ Զարիֆեանին, որի յորդորանքով կատարուել էր յիշեալ բարի գործը:

Որովհետեւ համաձայն կամոնադրութեան, տարեկան ամբողջ եկամուտի մի քառորդ մասը — այն է երկու հարիւր քսան եօթն բուրլի եօթանասուն և չորս կոպէկը (227 ր. 74 կ.) պէտք է աւելացուի մայր գումարի վերայ, ուստի ժողովս որոշեց՝ աւելացնել այս գումարի վերայ եօթանասուն երկու բուրլի քսան և վեց կոպ. (72 ր. 26 կ.), առնելով այդ գումարը մնացորդ երկու հարիւր տասն և հինգ բուրլի երեսուն երկու կոպէկի վրայէննեւ կազմուած երեք հարիւր բուրլին (300 ր.) բարդել հիմնական դրամադիլսի վերայ: Խոկ միւս մի հարիւր քառասուն երեք բուրլի և վեց կոպէկը (143 ր. 06 կ.) աւելացնել 1899 ամի կանխահաշուի՝ մուտքի գումարի վերայ և գործածել խնամարկութեանս պէտքին: Ընդհանուր ժողովը տեսնելով, որ կան խնդրատուներ, որոնք խնդրած են նպաստ, բայց դահճա-

րանը աւելորդ փող չվիճելու պատճառով՝ Վարչութիւնն անկարող է եղել բաւականութիւն տալու, վասն որոյ այս հանդամանքը աչքի առաջ ունենալով որոշեց, մայր գումարի վերայ աւելացնելիք փոխանակ 227 ր. 74 կ.՝ ձգել դրամանոց ի շահեցողութիւն երեք հարիւր բուրլի (300 ր.), իսկ մնացած մի հարիւր քառասուն երեք բուրլի եւ վեց կոպէկը (143 ր. 06 կ.) աւելացնել այս տարրուայ կանխահաշուի վերայ եւ գործադրել ի պէտօ հարկաւորութեան:

Ընդհանուր ժողովս խորհրդածութիւն ունենալով նաեւ երկու խնդրատու երիցուհիների — Տէր Սիմէօնեանի եւ Աֆթանտիլեանի խնդիրներու մասին՝ տեսաւ եւ արժանի համարեց նոցա օգնութեան, ուստի եւ որոշեց տալ նոցա ամսական հինգ-հինգ բուրլի՝ սկսելով այս տարրուայ Յունուար ամսէն:

Վարչութիւնը՝ Ընդհանուր ժողովիս յիշեցուցած էր այրի տիկին Եղիսարէթ կարապէտեանի ամսական տասը բուրլի տալու մասին, որ որոշուած էր տալ մէկ տարի ժամանակով, այժմ կրկին խորհրդածութեան առնելով թէ՝ այդ այրի կնոջ ընտանեկան դրութիւնը ոչինչով թեթեւացած չէ անցեալ տարրուանէ, որոշեց ամսական տասը բուրլի տուչութիւնը շարրուակել մի տարի ժամանակով եւս:

Ընդհանուր ժողովը լսեց աշխարհական սպասաւորների խնդիրը, որով կ'խնդրեն նոքա մասնակցել ընդհանուր ժողովներու եւ պարտաւորական անդամներու հետ հաւասար ձայն ունենալ այն է՝ իրաւունք ունենալ ընտրելու եւ ընտրուելու:

Փողովս աչքի առաջ ունենալով կանոնադրութեան այն կէտը թէ՛ նախանձաւոր անդամները չունին ընտրողական ձայն, ուստի որոշեց նոցա ինդիրը կցել գործին եւ կանոնադրութեան մշակման դէպ-քում ի նկատի ունենալ նաև այս խնդիրը:

Ընդհանուր ժողովս համաձայն է վարչութեան առաջարկած կանխահաշուի հետ 1899 տարուայ համար, որոյ մտից գումարն է լին հարիւր մէկ րուբլի, իսկ ելիցը վեց հարիւր քսան րուբլի:

Ապա ընդհանուր ժողովս ձեռնարկեց վար-չութեան նոր անդամների գուէարկութեան եւ ըն-տրութեան, նոյնպէս եւ վերաստուգող յանձնաժո-դովի անդամների: Վարչութեան անդամները ընտ-րուեցան Տ. Սարգիս քահանայ Ոսկերչեան, Տ. Մը-կըրտիչ քահանայ Գանձապետեան, Տ. Մինաս քա-հանայ Խումաշեան, Տ. Պօղոս քահանայ Բեդելեան եւ Տ. Մկրտիչ քահանայ Տէր-Յակովմեան: Իսկ վե-րաստուգող յանձնաժողովի անդամներ՝ Տ. Մարտի-րոս քահանայ Խոզբաշեան⁴⁾ եւ Տ. Գէորգ քահանայ Քելլէ-Շահինեան:

Ընդ իսկականին համեմատ է.

Գործակար անդամ Մինաս Գէհանայ Խոստուեան.

⁴⁾ Տէր Մարտիրոս քահանայ Խոզբաշեանի հրաժարուելով, Մայիսի 18-ին կազմուած արտակարգ ընդհանուր ժողովն ըն-տրեց վերաստուգող անդամ արժ. Ցովակիմ ա. քահանայ Սահ-փանոսոսեանին.

ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

1. Տ. Սարգիս քահանայ Ոսկերչեան (Նախագոհ)
2. Տ. Մկրտիչ քահանայ Տէր Յակովմեան (Գանձապետ)
3. Տ. Մինաս քահանայ Խումաշեան (Գործիչուր)
4. Տ. Մկրտիչ քահանայ Գանձապետեան
5. Պօղոս քահանայ Բեդելեան.

ՎԵՐԱՍՏՈՒԳՈՂ ՅՈՒՆՉԱԺՈՂՈՎՈՅՑ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

1. Տ. Ցովակիմ ա. քահանայ Սահփանոսոսեան.
2. Տ. Գէորգ քահանայ Քելլէ-Շահինեան.

ՑՈՒՑԱԿ ԱՆԴԱՄՆՈՑ

Ի ՔԱՂԱՔԻՄ

1. Խաչատրուր ա. ք. Զարիֆեան.
2. Ցովակիմ ա. ք. Սահփանոսոսեան.
3. Ցովհաննէս ք. Սագունեան.
4. Յակովը ք. Շատուրեան.
5. Սարգիս ք. Մաքսըմանեան.
6. Սարգիս ք. Ոսկերչեան.
7. Յակովը ք. Նախաչեան.
8. Մինաս ք. Փախալեան.
9. Մարտիրոս ք. Գանձապետեան.
10. Պետրոս ք. Զօլախեան.
11. Գէորգ ք. Մուշեղեան.
12. Մկրտիչ ք. Գանձապետեան.
13. Մարտիրոս ք. Խոզբաշեան.
14. Նիկողոյոս ք. Բօսնակեան.
15. Քրիստափոր ք. Թանգայեան.
16. Մինաս ք. Խումաշեան.
17. Սահակ ք. Զարիֆեան.
18. Գէորգ ք. Քելլէ-Շահինեան.

19. Պօղոս ք. Բեդելեան.
20. Մկրտիչ ք. Տէր-Ծակովբեան.
21. Սիմոն սարկաւագ Մարմարեան.
22. Գաբրիէլ կիսասարկաւագ Պատկանեան.
23. Առաքել „ Սուրբէգեան.
24. Նիկողայոս դ. Տէր-Սարգսեան.
25. Մարգար դ. Տէր-Սարգսեան.
26. Յովակիմ դ. Միհթարեան.
27. Ստեփաննոս դ. Պարտախճեան.
28. Գաբրիէլ դ. Զահմախեան.
29. Պետրոս դ. Զափիլնեան.
30. Գասպար դ. Խայրեան.
31. Գէորգ դ. Թերզեան.

Ի ԳԻՒՂՈՐԱՑՍ

Ի ԶԱԼՓՐ

32. Յովհաննէս ք. Քրիստոնուրեան.
33. Խաչատոր ք. Բաղդասարեան.
34. Գրիգոր ք. Բարտախճեան.
35. Նորընծայ Սբգար ք. Բառաշեան.
36. Սպասաւոր Թէոգորոս Բարտախճեան.
37. „ Սիմոն Քրիստոնուրեան.

Ի ԹՈՓՏ

38. Գաբրիէլ ք. Տէր-Ծըրահամեան.
39. Միքայէլ ք. Տէր-Միքայէլեան.
40. Բարսեղ ք. Նահապետեան.
41. Լմմանուէլ ք. Համբեան.

Ի ՄԵԾ-ՍԱԼԱ

42. Աւելքաննոս ք. Զօրայեան.
43. Յովակիմ ք. Շոռլուեան.
44. Արտէն ք. Տոմբայեան.

Ի ՓՈՔՐ ՍԱԼԱ

45. Գէորգ ք. Խոճեան.
46. Դպիր Գաբրիէլ Թոփալեան.

Ի ԿԱՍԵՐԻՆԵ ԳԻՒՂ

47. Սարգիս ք. Մարտիրոսեան.
48. Անանիս ք. Փիրալեան.

ԱԱԽԱՆՉԱՍԻՈՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

1. Աւաճալեան Խաչակ Մանուկեան.
2. Բագրէկեան Ծերոն.
3. Խոճայեան Կարապետ Գէորգեան.
4. Խաղիղեան Աւետիք Աստուածատրեան.
5. Խաղիղեան Գրիգոր Սսուսածատրեան.
6. Խոմածեան Միքայէլ Աստուածատրեան.
7. Հերիմեան Յակով Յովհաննիսեան.
8. Մարգարեան Ղազարոս.
9. Մողեան Նիկողայոս Եղիայեան
10. Պապօվ Թաղէոս Պիտրոսեան.
11. Տէր-Գրիգորուրեան Գրիգոր Մարկոսեան.

ԱՆՅՈՒՆԵՔ ՄԾՏՆՉԵՆԱՍԻՈՐԱՅ ԵՒ ԲԱՐԵԲԱՐԱՅ

1. Գէորգ ա. ք. Պալապանեան (Հանդ.)
2. Միհաս Աւելքսանեան Խալիբեան (Հանդ.)
3. Մկրտիչ Թօրոսեան Մուրատխանեան (Հանդ.)

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

1. Պօղոս ա. ք. Ստեփաննոսեան.

2. Յովհաննէս ք. Աֆթանտիկան.
3. Մովսէս ք. Զարիֆեան.
4. Դավիթ Նիկողայոս Կարապետեան.
5. " Կարապետ Թալճան.
6. " Արխտակէս Պարտախճեան.

— Խ Ա Ր Ա Հ Ա Յ Ո Ւ Թ Ո Ւ Թ Ո Ւ Թ Ո Ւ Թ —

2013

